

SLOVENE A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
SLOVÈNE A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
ESLOVENO A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Tuesday 3 May 2005 (morning)

Mardi 3 mai 2005 (matin)

Martes 3 de mayo de 2005 (mañana)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento.

Napišite komentar k *enemu* izmed naslednjih dveh besedil:

1. (a)

KVANTNA FIZIKA

Že ne vem katerikrat poskušam določiti svoj položaj.
V prostoru in času. A tu je vse zmedeno.
Kompas kaže ure in kukavica se oglasi vsakič,
ko prečkam poldnevnik. Vroče je. Zebe me.

5 Ko se premikam, stojim. Premaknem se, ko obstanem.
Pripovedujem o krajih, ki sem jih obplul.
In že sem sredi koralnih grebenov,
ostrih kot britev, ki jih še nikoli nisem videl.

Sonce zahaja z zvezdami. Zvezde z luno.
10 Zdi se, da je tu noč v asonanci z ničem.
Kako potem sploh še obstajam?

Včasih zaslišim svoj glas s krova.
Včasih s krme. Ne vem, kje sem. Ne vem,
kam grem. Ne vem, katera beseda bo moja zadnja.

Peter Semolič: *Krogi na vodi* (2000)

1. (b)

Poezija je imela v zgodovini slovenskega naroda ogromno, tako rekoč neprecenljivo vrednost; ne bi bilo pretirano reči, da ga je kar soustvarjala. Ko pa se danes bolj poglobljeno sprašujemo, kaj pomeni poezija, gremo le težko mimo spoznanja, da prevladujeta o njej dva nazora. Po enem je zgolj dekoracija, po drugem beg od življenja, v vsakem primeru pa nekaj ne povsem resnega, drugotnega, odložljivega. K temu je pripomoglo marsikaj, od komunistične cenzure in tutorstva do neustreznega razumevanja pesniške svobode ter neresnosti in omejenosti nekaterih vplivnih piscev poezije. Skratka: pesmi naj bi bile v najboljšem primeru koristen okrasek važnih stvari ali pa blagodejno razvedrilo po resnih opravkih. (Pri tem, če smo iskreni, kristjani nismo bili kaka posebna izjema.) In vendar: poezija! O njej tako rekoč ni mogoče primerno govoriti, ne da bi uporabljali njeno izrazje. Samo kadar začne vse naše bitje dihati v ritmu pesniške svobode, lahko uzremo tisto drugo resničnost, o kateri govori sleherna pristna pesem. Eden največjih živečih pesnikov, Octavio Paz, je poezijo poimenoval drugi glas, glas tiste resničnosti, ki je nedotakljiva za zgodovinske spremembe. Ta drugi svet, o katerem govori poezija, ni izmišljeni umetni paradiz, temveč je znamenje, da se človekova bit ne izčrpa v oprijemljivi naravni in družbeni resničnosti; je neizmeren prostor, ki se ob zvenenju pesniških podob razpira v omejenih prostorih naše eksistence, prostor najbolj žive resničnosti, v katero se izliva in iz katere spet vznika svet našega vsakdana. Poezija je *filia temporis et aeternitatis*, hči časa in večnosti, neskončni trepet poljuba, v katerem se dotaknejo ustnice spomina in upanja; je hči hrepenenja, oblika življenja, bolečina smisla: najminljivejše in najbolj nepozabno. »Vse dni življenja / skozi glas besedi / rana stvarjenja / naprej krvavi«, je zapisal eden največjih lirikov 20. stoletja Gottfried Benn in najnatančnejše izrazil in hkrati utelesil dogajanje poezije.

Ko razmišljam, kako bi čimbolje izrazil vrednost poezije, mi prihaja na misel neka podoba, ki jo od nas »ločijo časi in kraji«, ki prihaja iz karseda drugačne kulture, a z neprekosljivo močjo govori o veličini in dragocenosti pesmi. Kitajski pesnik *Tu-Fu* (8. st.) se je po dolgih mesecih odsotnosti vrnil v domačo vas Kiang; k njemu so prišli vaški starešine in mu v znak zvestobe prinesli v dar to, kar so imeli: svoje pridelke in vino. A vino je bilo šibko, saj je vojna odvedla iz vasi že vse njihove sinove in ni bilo nikogar, ki bi obdeloval zemljo. Ko je pesnik, ganjen s tolikšno vdanostjo in ljubeznijo, iskal, kaj ima najboljšega in najplemenitejšega, da bi jim poplačal, je mogel najti le eno:

30   *O, ubogi vi starčki, vsa vaša boleost
tudi moja je: s čim naj povrnem te vaše darove?
Zapel vam bom pesem!*

In pel sem, odpel

35   *in ko se je zgubil že pesmi odmev,
še vedno so stali, z očmi uprtimi v zvezd
svetle kroge, vzdihujoč brez prestanka; in v mlazih
so lile solze jim po velih obrazih.*

Brane Senegačnik: *V iskanju izgubljene mere* (1998)